XII. évfolyam. Celldömölk 1916. október 22. 43. szám.

KEMENESALJA

VEGYES TARTALMU FÖLDMŰVELŐ LAP

Megjelen minden vasárnap reggel.
Előfizetési ára: Egész évre 8 korona, félévre 4 korona, negyedévre 2 korona.
Egyes szám ára darabonként 20 fillér.

Felelős szerkesztő: DEUTSCHMANN MIHÁLY.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Rákóczy Ferenc Az könyvnyomda. Celldömölkön ide intézendő. A szellemi részt illető közlemények, hirdetések és mindennemű pénzügyletek.

Megbüntetik a kereskedőt, ha föltételhez köti a kiszolgálást.

A városokban és a falvakban egyre több és több lesz a panasz, amiatt, hogy a kereskedők legnagyobb része fontos közszükségleti cikkeket csak ugy hajlandók kiszolgálni, ha azzal egyidejüleg a vevő valamely más, kevésbé keresett cikket is vásárol. A hatóságok mostanáig tehetetlenül álltak a kereskedők eme tulkapásaival szemben, amelyet eléggé kárhoztatni nem lehet s amely különösen a legfontosabb élelmiszerek beszerzésére is alig képes szegénysorsu lakosságot sujtotta nagyon.

Vas vármegye alispánjához kormányrendelet érkezett. Az életmiszerek beszerzése érdekében. A rendelet a legszigorubb ellenőrzést teszi kötelezővé és fölhatalmazza az alispánt, hogy a szükséghez képest rendkivüli intézkedéseket javasoljon a belügyminiszternek. Az üdvös rendelet lényegesebb részeit szószerint itt közöljük:

A közigazgatási hatóságok a lakosságnak életszükségleti cikkekkel méltányos áron való ellátása s az árdrágitó visszaélések megakadályozása tárgyában kiadott 4207—1915. rendelet által nyujtott lehetőségeket nem mindenütt használják föl a kellő mértékben. Ezek következtében a közélelmezés érdekei az idézett kormányrendelet széleskörü intézkedései dacára sok helyt és több tekintetben még mindig nincsenek megvédve oly tendenciák ellen, amelyeknek kiküszöbölésére az idézett rendelet módot teremtett.

Igy például ujabban is panaszok hangzottak el arról, hogy egyes árusok mellékkikötéseket tesznek az áruk kiszolgáltatásával, különösen pedig, hogy a fél által kivánt cikk eladását valamely más cikkel való együttes vásárlástól teszik függővé. Az ellen, valamint a közvetitő kereskedelem egyébb tulkapásai ellen is a 4217—1915. számu rendelet erőteljes eszközt biztosit s ennek következtében egy konkrét ügy alkalmából legutóbb is általánosságban fölhatalmaztam a törvényhatóságok első tisztviselőit a hivatkozott kormányrendelet alapján tehető intézkedésekre.

Minthogy azonban a 4217—1915. sz. rendelettel elérni kivánt célokra általános fölhatalmazások megadásával a forgalom megzavarása nélkül megvalósitani nem lehetne fölhivom, hogy a közélelmezés és a piac helyzetét ezuttal tüzetes megvizsgálás tárgyává tegye, jövőre nézve pedig állandóan figyelemmel kisérje és a tapasztalt kedvezőtlen jelenségek vagy éppen visszaélések meggátlására a szükséges fölhatalmazásért tegyen haladéktalanul az adott helyzet s a fönnforgó összes körülmények teljes megvilágitására is kiterjeszkedő előterjesztést.

Tiszti értekezlet. Dukai Takách Márton járási főszolgabiro a hatósági liszt-ellátás zavartalan biztositása végett a járás jegyzői karát f. hó 17-ére értekezletre hivta össze, amikor is beható megbeszélés tárgyát képezte annak miként leendő végrehajtása. — Csakugyan ideje lesz, hogy a mostani liszthiány végre-valahára megszünjön!

Magyar foglyok vágya.

Sir, zokog a hideg őszi szellő,
Hangja száll-száll a nagy Végtelenbe',
Tünődve néz a sok entente-verő
A lehullott sárga levelekre.

Jajgat a szél, rohan fékét vesztve, —
Hősök szive fájón összedobban
S a szél jaján hosszan elmerengve
Lelkükben is felsír egy-egy dallam:

Andalitó, bűvös magyar nóták,
Melyektől a szivük ujra éled
S mig altatják fájó szivük búját,
A lelkükben csodás érzés ébred,

Pillanatra elfelednek mindent
S hallgatják a szivből fakadt sok dalt:
Szivükben is forró vágyat ébreszt,
Bár nyugalmuk olyan régen kihalt.

Szomoruan tovább zúg-búg a szél,
Minden hangja: Damokleskard éle; —
Boldogságról vajjon mikor mesél? —
Tovatűnt az, mint a tavasz fénye!

Sivít a szél s amint vonul tova,
Összefognak a hős magyar szivek:
Idegenben térdre leborulva
Istenünktől örök békét kérnek.

KISS BERGI.

TARCA.

Egy nem méltányolt természeti kincs.

A Bakony, mint klimatikus üdülőhely.

Irta: Győri Bence.

Veszprém vármegye közigazgatási bizottsága *Vadnay* Szilárd dr. kir. tanácsos, megyei tiszti főorvos inditványára felterjesztést intézett a belügyminiszterhez, hogy a katonai hadvezetőséggel karöltve az ország területén tervezett több szanatorium valamelyikét a *Bakonyban* állitsák föl, mint amely mindazokkal a természeti adományokkal és előnyökkel bir, amelyek ily szanatorium létesitésére kivánatosak. A szanatorium első sorban a harctérről visszaérkezett betegek, későbbi időben pedig a polgári betegek javára szolgálhatna.

Ilyen népszanatorium helyéül *Bakonyszentlászló* községet találnák a legalkalmasabbnak.

Üdülőteleppé való kiszemelésének kérdésével kapcsolatban, aktuális téma tehát a Bakonyerdő, — a Bakonyhegység.

Erdős-völgyes szép hazánknak sok oly remek fekvésü pontja van, amelyek — sajnos — még mindig felfedezésre várnak. Ilyen többek között a Dunántul egyik nevezetessége a Bakony, melynek szemet-lelket gyönyörködtető vadregényes helyeit a vidékén lakó kevés számu érdeklődőkön kivül, csak az ismeri, a kit sorsa véletlen arra vetett. Pedig turisztikai szempontból is a Tátravidéket, s a vadregényes erdélyi bérceket leszámitva alig találnak hazánkban olyan helyet, hol a természet fenséges alkotásait jobban bámulhatnánk, mint éppen itt. Egy egész kis ország ez a Bakony: Tele a természet csodás szépségeivel, meredek szirtekkel, zöld erdőkkel, hegyi zuhatagokkal, zöld fensikokkal és termékeny völgyekkel. Olyan helyek vannak e bűbájosan szép darab földön, amelyeknek a megbámulására érdemes messze idegenből is idefáradni a természetbarátnak, hogy kitáruló lelkét varázsakkal megtöltse.

Közönséges irka-firkáló ember minden igyekezete mellett is, csak halvány képét tudja megrajzolni a Bakony igazi mivoltának. Nekem is egy Jókai tollával kellene birnom, hogy e gigántikus és csodálatos vidék szépségének, kedvességének és nagyszerüségének fotografiáját, a valót megközelitően megrajzolhatnám.

Hogy nem nagyitok szavaimban, utalok hazánk egykori neves archeologusának: dr. *Römer* Flóris pannonhalmi bencésnek, e vidék felkutatójának »*A Bakony*« cimü, fél századdal ezelőtt megjelent értékes müvére amelyben nevezett tudósunk e természeti kincs nagyszerüségéről a többek között a következőket mondja:

»Ifjukorom óta nem mindennapi szeretettel viseltettem ez erdő rengetegei iránt és midőn ujonckoromban mesterünk annak természeti szépségeit: az ős bükkök majd égig nyuló száz és száz éves fáit, egyes hegytetők angolkertszerü pagonyait, a korlátolhatatlan

Tábori levél az olasz harctérről.

Egy hatalmas, megbizható, hű szövetségesünkről, az állatvilág részvételéről a háborban szeretnék egyet-mást elmondani. Persze csak lovakról, ösztökéről, szamárakról és kutyákról lehet szó.

Ezek azok a hatalmas szövetségeseink, amelyek nem tágitanak mellőlünk, melyek az első pillanatoktól kezdve velünk vannak, velünk szenvednek, talán még néha örülnek is és velünk, köztünk halnak hősi halált. Ezek igazán őszintén barátaink, mert ők hordják fel nekünk a fát a házépitéshez, ők hozzák fel az élelmezsiát, a lőszert a legnagyobb veszedelmek közepette. Pedig ő nekik nincsenek ideáljaik, ők csak tönkremennek, ők csak szenvednek, s ha alkalmatlanokká válnak, kegyelemgolyó vár reájuk. Őket nem lehet reklamálni, nekik nincs szabadságuk, nekik itt kell velünk maradniok és győzni vagy elpusztulni. Ezek a négylábu hősök, melyeknek szobrot kellene emelnünk. S a kék kereszt intézményét, mely őket pártolja, megérdemlik. Sokszor el-elnézegetem ezeket a fantasztikus, magas, hólepte csucsokat, amint elhagyatottságukban előttem merednek, oda még egy egy keselyű sem repül, s ott e megközelithetetlen magasságban, az éghez közel, a granatok zizegése, fütyülése és robbanasa között kanyarog a hosszu sor bosnyák lovacska, mindegyik a hátán 80—100 kiló lőszert vagy ellatast cipelve.

Oda vasutat nem tudunk felvezetni, se villamost, kocsira képtelenség volna gondolni, hisz az ut nyaktörő, szédületesen szakadékos, egy ballépés az ember életébe kerülhet. Ezeket a természeti akadályokat a technika még nem tudja legyőzni. Hiszen ha béke idején egy-egy turista e csucsokra nagy izgalmak árán, szivdobogva felkuszott, mint kiváló turisztikai eseményt a naplójába jegyezte fel. S itt haladnak, az embernél is nagyobb biztonsággal, a telipatkós bosnyák lovacskák a mi hajukkal. Lassan megy a ló, nem lép azonnal, előbb megkeresi az elülső labaival azt a helyet, ahol legbiztosabban vetheti meg, ahol nem szakad a szikla le, azután lép és kuszik felfele. Valóságos boszorkánysagnak tetszik, szinte cirkuszi porodukciószamba megy az a hegymászás, s a kis lovak ügyesen végzik. A leszállas ugyanilyen virtuozitással megy. Érdekes látvány, ha a lejtő igen meredek, de egyenletesen sima. Ilyenkor a ló hátsó lábait szorosan összetartja bokaban, előre csusztatja őket a mellső lábakhoz és csak a mellső lábakkal tesz apró lépéseket s a farával majdnem a földön ülve, mint egy ember csuszik lefelé. Persze ilyen teljesitményekre csak a kicsiny ponni nagyságu lovak képesek. De nem is maradt Boszniában ló. Pedig ezek a kis állatok otthon a maguk szegénységében, a legelőkön sohse ábrándoztak ily világkörüli utakról.

Az egyéves csikó határa rakjak a hatalmas fanyerget s ez a ló halálig se éjjel, se nappal, sem künn, sem a hazban nem kerül le róla. Euni ad néki az Isten, aki a madarakat táplálja. A lovacskák igen kedvesek, 1 métertől 1 m. 30-ig változik a magasságuk. Pesten affele ponniknak vagy kiscsikóknak tartanák őket, pedig hát vannak már vagy 5—10 évesek. Rajtuk vannak a sátrak, a műtőasztal, az operációhoz szükséges eszközök és világitás, a gyógyszertár, a tömöntelen kötszer, 200 emberre főzőedények, ugyanennyinek ellátas, konzervek, iroda stb. stb. Egy fél óra alatt összepakkolunk és már a leglehetetlenebb helyen funkcióba léphetünk. Persze a lovácskáink most figyelmes gondozásban részesülnek, de oly szép teltek és gömbölyűek is ennek következtében, hogy az embernek örömtől repes a lelke, ha megnézi őket.

Bezzeg nem voltak ilyenek Szerbiában, a feneketlen sárba, ahol néha 26 órás marsokat kellett tenniök étlen szomjan, s ha megérkeztünk, nem volt tető, amely alá állithattuk volna őket. A Szerbiában való visszavonulásunk alkalmával majd minden 40—50 lépésnyire egy-egy áttlőtt fejű, kiszenvedett ló feküdt. Rémes képe a pusztulásnak s a mi jó lovaink, a mi kiséröink és barátaink a veszedelmekben, igy osztoznak velünk a sötét és óriási tragédiában. Itt lesznek ők is hősök velünk együtt! Azt gondoltam, mikor a Macsván át a Szávához vonultunk, hogy alig maradt már lovunk, ami valahogyan meg velünk vanszorog az is tönkre megy s igen kellemes volt a csalodásom, mikor Magyarországon még számtalan, életerőtől duzzadó remek paripát láttam ágyuk elé fogva.

Az én nyerges lovam, a »Lazarus« is szép bosnyák példány. Mi is összeszoktunk, Szinte érti a beszédemet és ha egészen elengedem is, követ bármerre. Jobb hegymászó, mint én. No meg ment már rosszul is a dolgunk. Egy izben Szerbiában egy srapnell robbant fel. A lovam kövé meredten megállt, az hirtelen a nyaka mellé kaptam a fejemet, a golyók kopogva hullottak a fejünk felett s a ló hasa alatt. A lélegzetünk elállt! De semmi baj! Megsarkantyuztam, uccu, lóhalálba el! Ha lehetséges, megveszem a lovat, hazaviszem és megmutatom a szentmihályiaknak. Megbarátkoztunk, mint Lafontaine, a francia elbeszélő a kabátjával, a melytől nem akart megválni még akkor sem, mikor az egerek már fogósdit játszhattak volna benn. Pedig az csak egy kabát volt, ez meg-egy élő lény, egy ló. Kár, hogy nem tud beszélni, mert sokat mesélhetne és tanum volna!

Dr. Garai Lajos főorvos.

HIREK.

Gyáminiszteri elnökválasztás. A kemenesaljai evang. egyházmegyei gyámintézet világi elnökévé dukai Takách Ferenc cs. és kir. kamarás dukai földbirtokost választották meg.

A Marcalivölgyi Vizitársulat. október 31-en délelőtt fél 10 órakor Czelldömölkön a városháza tanácstermében választmányi és folytatólag ugyanott délután 2 órakor közgyülést tart. A 11. pontból álló tárgysorozat a választmány tagjainak és a szavazatra jogosult artérbirtokosoknak a napokban megküldetik

A lisztszükséglet ujabbi bejelentése. A héten kidobolták, hogy mindazok, kiknek háztartásában a hatósági lisztre szüksége van, f. hó 20—21- és 23-án a városházán okvetlenül bejelentse annak megemlitésével, hogy kinek hány tagból álló családja van s hol akarja beszerezni a szükséges lisztet, hogy a dolog sürgős lebonyolitása akadálytalanul megtörténhessék.

Vaskrajcár. A kormány segiteni akar az apropénzhiányon. A pénzügyminisztérium értesitése szerint október hó közepén kibocsájtják a vas krajcárokat. A rézkrajcárok ugyanis eltüntek, mert üzérek összevásárolták, hogy rézgálic készitésére felhasználják.

Gerence égerfakkal jelelt kigyódzó tekervényeit és a telétett zöldben pompázó, tengernyi illatos virággal tarkitott verőfényes rétjeit továbbá hajmeresztő utait, regényes hegysorozatait leirá: sóvárgó szemeimet nem egyszer irányzám délfelé, hol a sok csodaszépségü helyeket rejtő hegylánc *Csesznek-vára* festői romjaival, Szentlászló felett ülő óriási nyergével és a *Kékhegy* kincseit rejtő csucsaival elterül.

Összejártam szép hazám majd' minden megyéjét, bámultam két izben a Mindenható szép világát a felhőkön túl emelkedő lomnici csucsról éppen ugy, mint az Alföld határnélküli, leirhatatlan benyomásu pusztain, láttam Erdély tájképileg gyönyörü fensikjait, a Balaton összehasonlithatatlan tempejét, a Mecsek terményekben dus, szépségekben gazdag vidékét; de szivem csak vissza és vissza csalt ifjukori abrándim szinhelyére — megkedvelt Bakonyom ismerős rengetegei közé.

Fogják-e egykor ezen szent berkek örökké mormogó forrásai a törődött vándort felviditani; a kedves Bakony fogadja-e végső fohászimat — azt csak Te tudod, Mindenható Lény! — de messze a csalfa városok zajától engedd leszallni a sorstól ide-oda hányt-vetett buvárt nyugvó helyére ott, hol szent kezed legnagyobb csodáit oly bőven tárád ki terményeid számára.«

És ezt, a természet legpoetikusabb álmaival teljes magyar földet, még mindig az ismeretlenség homálya boritja.

Körülbelül ugy nézik ez ősrengeteget az ország lakói, mint ahogy Magyarországot nézik a külföldiek. Kelet félig-meddig; — terra incognita. Az oda vetődő turista aztán meg van lepetve és csodálkozik a látottak felett felelhetetlen marad e vadságában is igéző vidék annak, akinél a természeti szépségném a kiabáló kontrasztoknál kezdődik.

Nem kopár, sziklacsucsos zordság adja meg itt a vidék nagyszerüségét A szelid vonalakban emelkedő hegyek hátát bükkösök boritják, melyeket kellemesen szakit meg az illatos füvet termő rétek bársonyos pázsitja. A vonzó, bájos völgyekben tiszta vizü patakok csobognak, melyeknek napsugártól csillogó vonalai ezüstcsikként szegélyezik a völgyek alját.

Nem svájci táj a Bakony annak, aki nyakmerevitő magasságokat keres, hanem vadság, romantika tekintetében a bakonyi rengeteg vilaga Svájcnál is svájcabb. Szüziszta őstermeszet fogad itten. A kulturának egyetlen nyomat jó ideig az acélfejsze mutatta, amely letarolta egy-egy részletét az őserdőnek. Erdő azonban ennek dacára maradt eleg. Hetekig lehetre bolyongani benne, ha az egy-két járható ösvényt utjában nem állitanák meg keresztbedőlt rengeteg fatörzsek, legurult szikták.

A folyton haladó, gyors iramban fejlődő korszellem immár feléje is nyujja alkotó kezét és a *multból* ki akarja csiszolni a *jövőt*, társadalmi, gazdasági és hygienikus szempontból hasznositani akarja a multnak ez ittfeledett darabját, egy darabka őstermészetet. Igy lassan majd megváltozik ott minden, átalakul a lelke ennek a darabka őstermészetnek, amely lélek régi, mint maga az idő.

Aki kora fiatalságom óta sokszor meg-

Szigház. A lefolyt heten szinészeink ismét kitettek magukért: csupa válogatott, műsoron lévő legujabb darabokat produkáltak. A közönség is eléggé pártolta a menekült művészeket. — Ma vasárnap ujból két előadást tart a társulat: délután 5 és este 8 órakor. A délutáni előadáson kisebb darabok kerülnek szinre, mint »Mosóné mint illemtanárnő,« »Venczel szerelme,« este a Gyimesi vadvirág. Felvonások közben ismét egy-egy mozi-film szórakoztatja a közönséget. A sok humoros és aktuális kép mellett egy nagy dráma is szerepel: a »Megfizetett adósság.« — Szóval szinészeink mindent megtesznek, hogy a közönség mennél jobban szórakozhassék s a közönségen függ, hogy a szórakozást nyujtó művészek a jól megérdemelt pártfogásban részesüljenek.

Gabonarekvirálás. Október 19-én végződött el a felesleges gabonamennyiség közigazgatási rekvirálása. Ezyik-másik községben szép mennyiséget foglaltak le, mig máshol alig valamit találtak.

Öngyilkosság. Egyházi Sándor kemenesszentpéteri lakos gyógyithatatlan betegsége miatt f. hó 14-én felakasztotta magát s mire észrevették, meghalt. A Király János dr. járásorvos és Somogyi Aladár tb. főszolgabiró által megtartott orvosrendőri vizsgálat megállapitotta, hogy felelősség senkit sem terhel s igy a temetésre az engedély megadatott.

Milliomos csaló. A szombathelyi rendőrség letartoztatta s a vizsgalat befejezése után szabadon bocsatotta Novák Dániel szombathelyi hentes-nagyiparost, akiről kiderült, hogy hosszu időn keresztül elhullott és beteg állatok husát mérte ki, az ellenőrzést hamisitott bélyegzővel játszotta ki s igy a fogyasztási adóban az államkincstárt is megkárositotta. Novák dusgazdag ember, megyei virilis. Hát az ilyen lelketlen kufár embert, akiben a lélek helyett talán pára lakozik, a legpéldásabb büntetéssel kell sujtani már a példa kedvéért is! Mennyi ilyen Novák Dániel-féle népség van most ebben az amugy is agyonzsarolt, nyomorult világban! . . .

A bobai veszedelem ügyében lefolytatott vizsgálat kétségtelenül megállapitotta, hogy a tüzet gyufával játszó gyermek okozta. A kár 170 ezer koronában van hivatalosan megállapitva.

Jön a tél, sőt itt is van már az ő borzasztó keménységével. A harmadik tél. A nagy háborunak is a harmadszori tele. Istenem! milyen pusztitást visz végbe egy háborus tél, az öldöklő fegyvereken kivül. Tudja ezt a katonaság is, tudja a rendes polgarember is. Azert fordult a figyelem s a kérés a békében levő emberekhez már az első tél elején, hogy enyhitsük a katonák számára a tél zordságat: készitsünk hósapkát, érmelegitőt, haskötőt, gyűjtsünk teának való szederindalevelet, ezerféle ezerjófüvet, gyógynövényeket stb. A hivó szózat halló fülekre talált, a lelkes munka megindult és ment lelkesen fényes szép eredményekkel egy darabig, különösen az első télre, de aztán meglanyhult már a második télen. Még érdektelenebb, hangulatnélkülibb a levegő, most a harmadik tél előtt. Soha ki nem megy már a világból az a bizonyos szalmaláng. Közel áll ez a lelki világ az állatvilághoz, amely csak a közvetlen veszélyt ismeri veszélynek, tovább nem lát az orránál. Pedig Hindenburgnak az idegek győzelméről szólott. beszéde ide is tartozik. Gondoskodás, előrelátás, minden irányban levő készenlét és mindenek fölött minden irányban való kitartás — mindvégig. Ez a Hindenburg beszédjének az értelme, ámbár hogy ő csak az idegeket emliti. De ám az idegek a testi és lelki-életnek a közvetitői. Testi és lelki kitartás, testi és szellemi munka kell a háboruhoz. Ne felejtsük el tehat, hogy jön a tél, a harmadik háborus tél. Az elsőnél még lelkesebben kellene köttnünk a hósapkát, a lábzsákokat és a többit.

Be kell szolgáltatni a nikkelpenzt. December 31-én teljesen kivonják a forgalomból a 20 és 10 filléres nikkel pénzeket. Ez ideig tehát mindenki köteles ezen pénzeket beszolgáltatni.

Erdélyi menekültek figyelmébe. A Kemenesaljai Közg. Hitelbank azon intézetek betevőinek, mely intézetek a Pénzintézeti Központ tagjai sorába tartoznak, betéteik 75 százalékáig, de legfeljebb 500 K erejéig a betevő megélhetése céljából a Pénzintézeti Központ megbizásából és számlájára kölcsönt folyósit. A kölcsön után 4 és fél százalék kamat fizetendő. A Pénzintezeti Központ tagjai sorába nem tartozó intézetek betevőinek pedig készséggel szolgál mindennemű felvilagositással.

Kukoricakenyeret eszünk. Ugy hirlik, hogy nemsokára kukoricaval és árpával kevert kenyeret eszünk. Egyenlőre csak a felsőmagyarországi és erdélyi vármegyékben vezetik be az ily módon kevert kenyeret. Nálunk még nem keverik a lisztet s igy ezentul is buzakenyeret ehetünk a Dunántul.

Ujabb rekviralások. A kormány legközelebb az egész ország területén elrendeli a *zsirjegyek* életbeléptetését. Ezt a kérdést most dolgozzák ki a belügyminisztériumban. Valószinü, hogy a rendelet mejelenésével egyidőben rekvirálni fogják az egész ország zsirkészletét és a kormány, — akárcsak a gabonát, — a lefoglalt zsirt az egész ország területén hatósági kezelésbe veszi. — Ugyancsak most jelenik meg a kormány rendelete mely szerint legközelebb rekvirálni fogják a *burgonyát* (valószinüleg már a jövő hó elején), valamint a tengerit (kukoricát) is.

Mi lesz, ha a vármegye minden egyes lakoja egy évben egy kilóval kevesebb lisztet fogyasztana el? Ez jelentene 460 ezer kilogramm, azaz 45 vaggon lisztet. Már pedig annál az egy kilónál is több, amit a lakosság nem fogyaszthat el, sőt a testi és szellemi fejlődésben levő gyermek sem, a — lisztbiány miatt.

Olasz kulturkép. Ezalatt a cim alatt a »Cimbria« nevü folyóirat hosszabb közleményt hoz, melyből kivesszük, hogy a szerző többek között Veronában járt és ott a száz és száz nagy ernyőboritotta gyümölcspiacon nagy meglepetésére madáréneket hallott, ami-

---

fordultam ez őserdő rejtett zugaiban, meghitt, néma együttlétben, midőn beszédes lesz a csönd, megismertem ennek az ősléleknek a hangulatait, érzelmeit. Nyári ragyogás, őszi verőfény, borongós köd mind egy-egy hangulata; minden fa, minden bokor, minden virágocska egy-egy érzése a rengeteg lelkének.

Megszerettem, megbámultam századok viharaival dacoló büszke faóriásait, amelyek annyi fölényes tudással, annyi idők tapasztalatával néznek le az alattuk bolyongó arasznyi emberi életre; amelyek derékba kettétörten is olyan zordonan fönségesek, mint a megőrült Lear király, aki tébolyodottan is megőrizte királyi méltóságát . . . Megszerettem benne a magányt, amely oly népes, a csendet, amely oly lágyan zeng és láthatatlan szárnyakon felemeli a lelket, amely imádkozni tud.

Megszerettem ezer szinváltozatban pompázó virágait, melyek mesét szőnek ifjuságról, röpke boldogságról, édesdeden simogatva szirmuk bársonyaval a kérges, komor életet.

Ha az embererdőben kapott lelki sebeket gyógyitani akarod csalódott felebaratom: jöjj ide, az ős Bakonyba, ennek balzsamos illata és ünnepélyes csöndje még fog gyógyitani. Mert az erdő az egyetlen orvossága azoknak, akiknek a szive beteg az élettől és az emberek megismerésétől. Mint pillangó a könnyü záport, ugy feleded te is az embereket, ha félre vonulsz e mystikus világ rejtekébe Itt zavartalanul élhetsz magadnak, gondolataidnak. Semerre egy teremtett lélek, minden létező központjának önmagadat érzed, szolgátlan urnak, a természet királyának. Szórakozhatol is. Minden bokor, minden falomb; minden füszál, minden virág, minden mohos kődarab, minden madárdal, minden szellőlebbenés, minden hulló faievél, — mind, mind elmondja neked a maga történetét, ha egyedül vagy a természet e fenséges templomban és ha megtudod érteni a termeszet szavát. És tele lesz lelked a legédesebb benyomásokkal, mialatt az üditő levegőt sziviad tüdődbe.

Valami különös varázserő láncol engemet ma is a Bakonyhoz. Magam sem tudom magyarázatát adni e rejtelmes vonzódásnak; de tény, hogy mikor a Bakonyról hallok — hogyis mondjam? — bizonyos természeti ihlet száll meg s kikivánkozik belőlem az elragadtatás, noha alkalmasint a természet nagyszerüsége iránt érzéketlenek kinevetnek érte. Mint természetbarát szivesen állom; én meg viszont szánalommal tekintek a nevetőkre, mint olyanokra, akik nem értik a természet beszédét. Kár nevetni, mert igénis, azt a sok szépséget s nagyszerüséget, amit a nagy természet feltár, jobban látja s inkább értékei a természet fia, mint a kőfalak rabszolgája, aki csak ünnepi kirándulásokor lát egy kis »természetet« s csak ilyenkor veszi észre — ha észre veszi — a futófelhők isteni játékát.

Te szegény városi aszfaltos utca, mi vagy te kőtesteddel, szurokmázoddal az ős Bakony mohával és levelekkel boritott földjének bársonyosságához képest!? . . . Mig kéjesen nyujtózol az arasznyi mohán, önkéntelenül, arra gondolsz hol van Szmirnának az a szőnyegcsomózó műrésze, ki hasonlót készitene!?

(Folyt. köv.)

ben olaszországi utjában nem volt része. Csakhamar reá bukkant egy nagy ernyőre, amely alatt nagyszámban kalitkák voltak felhalmozva, amelyekben a legkülönfélebb énekló, madarak énekeltek. Ezek a madarak mind világtalanok voltak és ezeket vadászati célra árultak a madárüldöző olaszoknak. A cikkiró a szegény állatok ára iránt tudakozódott. Az eladó 5—10—15 lirára tartotta darabját. Arra a kérdésre, hogy az árak miért ilyen magasak, az eladótól azt a felvilágositást nyerte, hogy a madarak megvakitása izzó sodronnyal történik, mely operációknál igen sok madár elpusztul. A cikkiró ezután elmondja, hogy egy firenzei előkelő társaság által látogatott vendéglőben egy gazdag étkezésben vett részt. A feles számban feltalált finom étkek sorának vége felé maga a vendéglős jelent meg a feltárt étteremajtóban, — fején egy nagy ezüst tállal, — melyen különféle füszerek és illatos levelek között a szegény énekló madarakat tálalták fel. »Uccili, Uccilini« uraim és hölgyeim. Nagy volt a megelégedés. Cikkiró elutasitotta a tálat, mondván, hogy az énekló madarakat nem sülve, de énekükben szereti élvezni. Az előkelő társaság megmosolyogta ezt a nyilatkozatot és hosszasan tárgyalta, hogy melyik madárfaj a legizesebb. Ennek a tárgyalásnak eredménye az volt, hogy legizesebbek azok a madárkák, melyek a legszebben énekelnek, t. i. a fülemile és a pacsirta.

Adományok a czelldömölki Vöröskereszt és Üdülőnek. Merse községben Kisfaludy Imréné és Fülöp Ilona 124 drb tojást és 12 korona készpénzt gyüjtöttek, melyet beszolgáltattak a Vöröskereszt elnökségéhez. Adakozták: Takács János 4, Fodor József 2, Lendvay Imréné 2, Bagics Ilka 5, Fülöp Mihály 5, Fesler Ferenc 5, Horváth József 6, Németh Gábor 3, Füzi István 4, Egry Józsefné 3, Vörös Józsefné 2, Kelemen József 2, Orbán Gábor 3, Horváth József 2, Varga Józsefné 2, Savanyó János 1, Kovács János 3, Töreki János 4, Toth Sandor 2, Gujgiczer János 5, Osztorics Ferenc 4, Pap József 2, Finta József 4, Sulok Lajos 2, Nagy József 3, Somogyi Pál 2, Fodor István 2, Vörös Sándor 4, Sütő Jánosné 2, Joó Károlyné 2, Horváth János 2, Vörös István 4, Imre János 3, Horváth Mihály 2, Földesi István 2 Kovacs Pál 3, Orbán János 3, Szabó István 6, Farkas Ignác 3, Kisfaludy Imre 5 drb tojást. Pufi János, Vidos Benő 2—2 K, Imre Ferenc, Töreki János, Joo Miklós, Szalai Sandor 1—1 K, Kocsis István 60 fill., Nagy Péter 50 fill., Kovacs Sandor, Kiss Kálmánné, Grósei Antal 40—40 fill., Csoka Imre, Egri Józsefné, Nagy Imre, Toth Sándor, Nagy Ferenc, Nyulász József, Fülöp Mihály, Kisfaludi Imre 20—20 fill., Orban Vendelné 10 fillér. — Felsőbüki Nagy Sándor betyei nagybirtokos adománya 20 zsák burgonya. Mesterházy Antal (Kemenesmagasi) 15 drb. káposzta. Hönig Sámuelné zöldség. Gyömörey György (Inta) naponta 2 liter tej. Klaffl Gyula naponta 10 üveg szódaviz. Kemenesmagasi-i kereskedői szövetkezet adománya a Vörös-Kereszt kórháznak 12 korona. Seregély Dávid (Csönge) 10 korona. Az üdülő-állomás részére a kényérsütést Wallenstein Károlyné (Ság) volt szíves végeztetni.

Szerencsétlenség. Barcza János kemenesmagasi-i lakos a mozgásban levő szekérről saját vigyázatlanságából leesett s a 71 éves öregember eltörte jobb felső lábszárát.

AZ EST tudositói a nagy események szinhelyein. Megalapitása óta azt az elvet követte AZ EST, hogy a közérdekü eseményekről csak saját megbizható tudositói gárdájának jelentéseit közölte s ha valahol nagyobb esemény adódott, kitünő munkatársait nyomban a helyszinére küldötte. A legujabb eseményeknél is ott vannak munkatársai. *Adorján* Andor a hadüzenet utolsó pillanatáig Bukarestben teljesitette hivatását, úgy hogy már csak menekülővonaton érkezett haza; itt megirta nagy feltünést keltő cikkeit a román hadüzenet előzményeiről s nyomban *Szófiába utazott*. Onnan küldi tudósitásait bolgár szövetségeseink harctéri és diplomáciai eseményeiről. A lap más munkatársai is uton vannak. *Fényes László Erdélyt járja*, hogy kitünő tollával megirja hontalanná vált testvéreink megrazó sorsát. *Kéri Pál* a hadaink nyomában szintén a *román harctéren* tartózkodik. *Faragó Miklós* pedig *a délvidéki megyéket* járta, hogy az ottani eseményekről tudositsa AZ ESTET. A román háboruról tehát csakugy mint eddig, minden világeseményről AZ EST az egész európai sajtót megelőző hireket fog közölni.

Lang Kálmán
gépraktára Czelldömölkön
Gayer-féle ház.

Nagy választék mindennemü
gazdasági gépekben.
Vetőgépek, ekék,
gazdasági kellékek
minden időben jutányos áron
beszerezhetők.
Kitünő gyártmányu
kerékpárok
nagy választékban
Henger- és gépolaj
állandóan raktáron.

Kiadó: Dinkgreve Nándor.

Két darab
divatos
cserépkályha
azonnal olcsón
eladó.
Bővebb értesitést ad
lapunk szerkesztősége.

Fekete szőrü hibátlan 6 éves
pony ló
azonnal eladó.
Cim megtudható a kiadóhivatalban.

Felhivás!

A Kemenesaljai Önsegélyző Hitelszövetkezet Czelldömölkön

f. évi november hó 1-én nyitja meg

VI. (3 éves) évtársulatát.

Egy üzletrész 50 fillér.

Kölcsönöket nyujt **olcsó kamatláb mellett** bélyegmentes kötelezvényre, mely kölcsönök a heti befizetésekkel törlesztődnek. — Minden üzletrész után 50 fillér beiratási dij fizetendő egyszersmindenkorra.

Üzletrészek a

Kemenesaljai Közgazdasági Hitelbank Részvénytársaság

Czelldömölk üzlethelyiségében, az üzleti órákban jegyezhetők.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Legközelebb az Apolló Moziban bemutatásra kerül:

a „Rablélek.“

Dráma 5 felvonásban, **Fedák Sári** felléptével.
Magyar filmgyár remekműve.

Nyomatott Dinkgreve Nándor villanyerőre berendezett könyvnyomdájában, Czelldömölk.